

प्रश्नपुस्तिका क्र.

GS2022

BOOKLET No.

Total Que. : 100
Marks : 100
Time : 60 min

Mob. No. 9923262977

संयुक्त (पूर्व) सराव परिक्षा - 2022

Date :05/02/2022

विषय : – सामान्य अध्ययन [005]

पेपर क्र. (५)

सूचना

१. सदर प्रश्नपुस्तिकेत १०० अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका पर्यवेक्षकाकडून लगेच बदलू

२. आपला परीक्षा—क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक							

केंद्राची संकेताक्षरे शेवटचा अंक

३. वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

४. अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना १,२,३ आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवर सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करतांना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी.

५. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. अशा प्रकारे प्रश्न सोडविणे सोयीस्कर आहे; पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नाकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

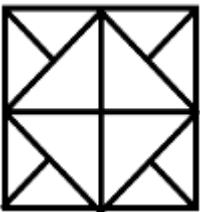
६. उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

७. प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी एक चतुर्थांश गुण वजा करण्यात येतील.

Note : Test Series Paper Online available

Visit us

१. दोन गाडयांच्या वेगाचे गुणोत्तर ७ : ८ आहे. जर दुसरी गाडी ४००km अंतर ४ तासात पार पाडत असेल तर पहिल्या गाडीचा वेग काय ?
- १) 87.5 kmph २) 85 kmph ३) 90 kmph ४) 92.5 kmph
२. एक माणूस बोटीने ७५०m अंतर प्रवाहाच्या विरुद्ध दिशेने ७५ सेकंदात तर प्रवाहाच्या दिशेने ७ मिनिट व ३० सेकंदात पार पाडतो तर त्या व्यक्तीचा संध पाण्यातील वेग काढा.
- १) 4 kmph २) 5kmph ३) 6 kmph ४) 7 kmph
३. खाली चार विधाने व चार निष्कर्ष I, II, III आणि IV दिलेले आहेत. दिलेल्या विधानांना सत्य मानून, दिलेल्या निष्कर्षांपैकी कोणता/कोणते निष्कर्ष दिल्याने विधानांचे तर्कसंगत अनुसरण करतो/करतात. त्याबाबतच योग्य पर्याय निवडा.
- अ) सर्व कागद पुस्तके आहेत.
ब) काही पुस्तके पेन आहेत.
क) सर्व पेन पेन्सिल आहेत.
ड) सर्व पेन्सिल खोडरबर आहेत.
- I) काही खोडरबर कागद आहेत.
II) काही कागद पेन्सिली आहेत.
III) सर्व खोडरबर पेन आहेत.
IV) काही पेन कागद आहेत.
- १) फक्त II अनुसरण करतो. २) फक्त I आणि IV अनुसरण करतो.
३) फक्त II आणि III अनुसरण करतो. ४) I, II, III आणि IV सर्वच अनुसरण करत नाही.
४. दोन्ही घडयाळांपैकी एक दर तासाला ४ मिनिटे पुढे जाते तर दुसरे दर तासाला २ मिनिटे मागे जाते. जर सकाळी ७ वाजता दोन्ही घडयाळे वेळेनुसार लावली तर दुसऱ्या दिवशी दुपारी १ वाजता त्या दोन घडयाळात किती फरक पडेल?
- १) २ तास २) ४ तास ३) ५ तास ४) ३ तास
५. योग्य अनुमान ओळखा
- विधान – अ) काही गायी कावळे आहेत
ब) काही कावळे हत्ती आहेत
अनुमान – अ) काही गाई हत्ती आहेत
ब) सर्व कावळे गायी आहेत
- १) अ फक्त २) दोन्ही नाही ३) ब फक्त ४) दोन्ही बरोबर
६. राम विजयच्या तिप्पट वयाचा आहे. अमनचे वय विजयच्या वयाच्या दुप्पट आहे. राम आणि अमनच्या दोघांची वये एकत्र केली की शम्मीच्या वयाची निमपट मिळते. जर शम्मीचे वय ७० असेल, तर विजयपेक्षा मोठया असलेल्या ज्ञानाचे, जो विजयपेक्षा दोन वर्षानी मोठा आहे, त्याचे वय किती?
- १) ५ २) ७ ३) ९ ४) ११
७. G, L, M, N, P, R, S, यांतील खर्च कमी करण्यासाठी एक समिती स्थापन केली आहे परंतु काही अटींच्या अधीन राहून जसे की,
- १) जर G, S चा खर्च कमी केला तर W चा देखील खर्च कमी केला जाईल
२) जर N चा खर्च कमी केला तर R आणि S चा कमी केला जाणार नाही
३) जर P चा खर्च कमी केला तर L चा कमी केला जाणार नाही
४) L, M, R पैकी फक्त कोणत्याही दोन्हीचाच खर्च कमी केला जाईल
जर M आणि R चा खर्च एकत्र कमी केला तर खालीलपैकी कोणत्या जोडीचा खर्च कमी करू शकणार नाही ?
- १) G, L २) G, N ३) L, N ४) L, P
८. खालील आकृतीमध्ये त्रिकोणांची संख्या किती आहे ?

- १) १६ २) २० ३) १२ ४) २२

९. राजाराम कडे माधवपेक्षा ६० रू. जास्त आहेत. माधवने त्याच्याजवळच्या सर्व रक्कमेची लॉटरी तिकीटे खरेदी केली. माधवला त्याच्याजवळ असलेल्या रक्कमेच्या तिप्पट रक्कम लॉटरीमधुन मिळाली. तेव्हा त्याच्याकडे सुरूवातीस दोघांकडे असणा—या एकूण रक्कमेपेक्षा ४० रू. जास्त होते. तर राजारामकडे किती रूपये होते?
- १) १६० २) ३२० ३) ७० ४) १४०

१०. जर एका बादलीत ३/५ भाग पाणी भरले तर त्या बादलीचे वजन १५ किग्रॅ भरते आणि जर त्या बादलीत ४/५ भाग पाणी भरले तर तिचे वजन १९ किग्रॅ भरते. तर पाण्याने पूर्ण भरलेल्या बादलीचे एकूण वजन काढा.
- १) २० किग्रॅ २) २५ किग्रॅ ३) २४ किग्रॅ ४) २३ किग्रॅ
-
११. जर दोन संख्येची बेरीज २२ असेल व त्याच्या वर्गाची बेरीज ४०४ असेल, तर त्या दोन संख्यांचा गुणाकार किती ?
- १) ३० २) ४० ३) ६६ ४) १२६
-
१२. एका पेटीतील संत्रांचे १५, २५, ३० याप्रमाणे गट केल्यास प्रत्येक वेळी ६ संत्री कमी पडतात, तर पेटीत कमीत कमी किती डझन संत्री असतील ?
- १) १० २) १५ ३) १२ ४) ११
-
१३. १०% नफा घेऊन एक पुस्तक २७.५० रू. विकले. जर ते पुस्तक २५.७५ रू. विकले, तर किती टक्के नफा किंवा तोटा झाला असता?
- १) ३% तोटा २) २.५% नफा ३) ३% नफा ४) २.५% तोटा
-
१४. सोनाली व मोनाली या दोघी बहिणी आहेत. सोनाली ही मोनालीपेक्षा ४ वर्षांनी मोठी आहे. दोन्हीच्या जन्मतारखा व महीने एक सारखे आहे. मोनालीचा जन्म सोमवार १ जुलै १९९६ रोजीचा असल्यास सोनालीचा जन्मवार कोणता?
- १) शुक्रवार २) मंगळवार ३) बुधवार ४) गुरुवार
-
१५. योग्य जोड्या जुळवा.
स्तंभ अ	स्तंभ ब
देश	घटक राज्यांची नावे
अ) स्वित्झर्लँड	i) रिपब्लिक्स
ब) अमेरिका	ii) स्टेट्स
क) कॅनडा	iii) प्रोव्हिन्स
ड) रशिया	iv) कॅन्टॉन्स
	अ	ब	क	ड
१)	iv	ii	i	iii
२)	i	ii	iii	iv
३)	iv	ii	iii	i
४)	ii	iii	i	iv
-
१६. कोणत्या समाजसुधारकाने २६ जुलै १९०२ ला मागासवर्गियांसाठी ५०% जागा राखीव ठेवण्याचे जाहीर केले?
- १) शाहू महाराज २) महात्मा फुले ३) वि. रा. शिंदे ४) महर्षि कर्वे
-
१७. लोकमान्य टिळकांशि संबंधित खालील घटनांची कालानुक्रमे रचना करा व योग्य पर्याय निवडा.
- अ) साराबंदी मोहीम ब) गणेश उत्सव क) होमरूल लीग ड) शिवाजी उत्सव
- १) अ, क, ब, ड २) अ, ब, क, ड ३) ब, ड, अ, क ४) ड, क, ब, अ
-
१८. आदिवासी चळवळीच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणते विधान अयोग्य आहेत?
- १) शामराव व गोदावरी परळकर यांनी वारळीच्या उन्नतीसाठी बरेच परिश्रम घेतले
- २) बाळासाहेब खेर यांनी आपले कार्य हिंदू सेवा समाजाची स्थापना करून सुरू केले.
- ३) ताराबाई मोडक यांनी ठाणे जिल्ह्यात कोसबाड येथे काम केले.
- ४) अनुताई वाघ यांनी ताराबाई मोडक यांच्याकडून प्रेरणा घेतली.
-
१९. "जन्मठेपेपेक्षा फासावर जाणे मला अधिक आवडेल. माझ्या मायभूमीस स्वतंत्र करण्यासाठी मला पुर्नजन्म मिळावा अशी माझी इच्छा आहे. माझ्या देशाला स्वातंत्र्य मिळेपर्यंत प्रत्येक पुर्नजन्मी स्वातंत्र्यासाठी फाशी जाण्यासारखा दुसरा आनंद नाही." - हे उद्गार कोणाचे?
- १) भगतसिंग २) राजगुरू ३) कर्तारसिंग ४) स्वातंत्र्यवीर सावरकर
-
२०. योग्य जोड्या लावा.
यादी १	यादी २
अ) गोपाळबाबा वलंगकर	I. बहिष्कृत हितकारणी सभा
ब) राजश्री शाहू महाराज	II. सन्मानबोधक निराश्रित समाज
क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	III. वेदोक्त प्रकरण
ड) किसन बनसोडे	IV. अनार्य दोष परिहारक मंडळी
- १) अ- II, ब - III, क - I, ड - IV
- २) अ- IV, ब - III, क - I, ड - II
- ३) अ- II, ब - I, क - III, ड - IV
- ४) अ- IV, ब - I, क - III, ड - II

२१. सन १८५७ च्या बंडावर 'द ग्रेट रिबेलियन' हे पुस्तक कोणी लिहिले?
 १) व्ही. डी. सावरकार २) एन. आर. पाठक ३) एस. एन. सेन ४) अशोक मेहता
-
२२. छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या संदर्भातील खालील घटना कालानुक्रमानुसार लावा.
 अ) छत्रपती शिवाजी महाराजांची सुरतेवर स्वारी
 ब) पुरंदरचा तह
 क) छत्रपती शिवाजी महाराजांचा राज्यभिषेक
 ड) छत्रपती शिताजी महाराज आग्रास बादराहाच्या भेटीस गेले.
 वरील पर्यायापैकी कोणता पर्याय बरोबर आहे.
 १) क, ब, ड, अ २) क, अ, ड, ब ३) अ, ब, ड, क ४) अ, ब, क, ड
-
२३. अस्पृशांना 'लष्करात व पोलीसात' नोकऱ्या मिळाव्यात म्हणून सासवडच्या सभेत कोणी मागणी केली?
 १) शिवराम जानबा कांबळे २) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 ३) अॅड. बी. सी. कांबळे ४) गोपाळबुवा वलंगकर
-
२४. मराठ्यांनी केवळ किल्लेच बांधले नाही तर देवळेही उभारली. मराठ्यांच्या कारकिर्दीत कोणती शैली अधिक लोकप्रिय होती?
 १) राजस्थानी २) मराठा ३) हेमाडपंत ४) राजस्थानी मराठा
-
२५. क्रांतिसिंह नाना पाटिल यांच्याबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.
 अ) यांनी अस्पृशांना मंदिर प्रवेश देण्यास पाठिंबा दिला.
 ब) यांच्यावर १९४६ मध्ये मध्य प्रांताच्या सरकारने भाषण बंदी लादली.
 क) यांना आचार्य प्र. के. अत्रे यांनी 'क्रांतिसिंह' हे नामाभिधान दिले.
 १) अ आणि ब बरोबर आहेत, क चूक आहे. २) ब आणि क बरोबर आहेत, अ चूक आहे.
 ३) अ, ब, क तिन्ही विधाने बरोबर आहेत. ४) अ, ब, क तिन्ही विधाने चूक आहेत.
-
२६. विधान (अ) : १८९३ मध्ये 'मोहमेडन अँग्लो-ओरिएंटल डिफेन्स असोसिएशन फॉर अप्पर इंडिया' ची स्थापना करण्यात आली.
 कारण (ब) : मुसलमानांना राजकिय क्षोभापासून अल्प ठेवण्यासाठी व भारतात ब्रिटिशांची सत्ता मजबूत करण्यासाठी
 १) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत. २) अ चुकीचे आहे, ब चुकीचे आहे.
 ३) अ बरोबर आहे, ब चुकीचे आहे. ४) अ चुकीचे आहे, ब बरोबर आहे.
-
२७. खान अब्दुल गफार खान ज्यांना बादशहा खान असही म्हटले जाई, यांच्याबाबत काय खरे नाही?
 अ) ते नॉर्थ वेस्ट फ्रंटियर प्रॉव्हिन्सचे पक्षातून लीडर होते.
 ब) ते खुदाई खिदमतगार चे संस्थापक होते.
 क) त्यांनी भारताच्या फाळणीबाबत काँग्रेसला दोष दिला.
 १) फक्त अ २) फक्त ब ३) फक्त क ४) वरील एकही नाही
-
२८. 'सोशल कॉन्फरन्स' स्थापन करण्यास कोणी पुढाकार घेतला?
 अ) सोशल कॉन्फरन्स गटाचे असे प्रयत्न होते की सामाजिक समस्या काँग्रेसच्या अधिवेशनात चर्चितल्या जाव्यात.
 ब) काँग्रेसचे पुढारी त्यास प्रतिकूल होते.
 क) सोशल कॉन्फरन्स १८८७ मध्ये काँग्रेस अधिवेशनानंतर आयोजित केले होते.
 ड) दोघांमध्ये वितंड टाळण्यासाठी त्यांनी जाहिर केले कि सोशल कॉन्फरन्स काँग्रेस अधिवेशनाच्या दालनात होणार नाही.
 १) न्यायमूर्ती रानडे २) केशवचंद्र सेन ३) गोपाळ गणेश आगरकर ४) गोपाळ कृष्ण गोखले
-
२९. लॉर्ड डलहौसीने लष्कराच्या विकेंद्रीकरणासाठी कोणत्या सुधारणा केल्या? त्याबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे?
 १) बंगालमधील सैन्य मेरठ येथे नेले. २) कलकत्ता येथे असलेली युध्दसामग्री मेरठ येथे नेली.
 ३) सिमला येथे भारताचे प्रमुख केंद्र उभारले. ४) भारतीय लष्करावर विश्वास ठेवला.
-
३०. सन १९५५ च्या 'बांडुंग परिषदे' मध्ये खालीलपैकी कोणाचा सहभाग होता?
 १) फ्रँकलीन रूझवेल्ट, लाल बहादूर शास्त्री, नासेर २) पंडित जवाहरलाल नेहरू, नासेर, चौ-एन-लाय
 ३) विन्स्टन चर्चिल, डॉ. राजेंद्र प्रसाद, बॅरिस्टर जिना ४) क्लेमेंट अँटली, माओ त्से तुंग, नेल्सन मंडेला
-
३१. जगातील सर्वाधिक वेगात असणाऱ्या सुपर कॉम्प्युटरचा उतरता क्रम असणारा योग्य पर्याय निवडा.
 १) सनवे तैहू लाईट, स्विस् पिझ्डायन्ट, तिआनन्हे-२, टायटन
 २) तिआनन्हे -२, सनवे ताहू लाईट, टायटन, स्वीस पिझ्डायन्ट
 ३) सनवे ताहू लाईट, तिआनन्हे-२, टायटन, स्वीस पिझ्डायन्ट
 ४) सनवे ताहू लाईट, तिआनन्हे-२, स्वीस पिझ्डायन्ट, टायटन

३२. ठेवी आणि हमी महामंडळ (Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation: DICGC) बाबत खालीलपैकी अयोग्य विधाने दर्शवणारा योग्य पर्याय निवडा ?
 अ) ही रिझर्व्ह बँक इंडियापासून स्वतंत्र अशी कंपनी आहे
 ब) तिचे मुख्यालय मुंबई येथे आहे
 क) ही संस्था १ लाख रुपयांपर्यंतच्या ठेवीना विमा संरक्षण पुरवते
 १) फक्त क २) फक्त ब, क ३) फक्त अ, क ४) वरील सर्व
३३. २०२०-२०२१ या वर्षी कोणता देश हा भारताचा सर्वात मोठा कच्चा तेल पुरवठादार देश ठरला आहे ?
 १) सौदी अरेबिया २) इराक ३) इराण ४) संयुक्त अरब अमिरात
३४. भारतीय पहिली हरित हायड्रोजन इलेक्ट्रोलायझर गिगाफॅक्टरी कोणत्या राज्यात सुरु करण्यात आली आहे ?
 १) गुजरात २) महाराष्ट्र ३) कर्नाटक ४) उत्तर प्रदेश
३५. सुप्रशासन निर्देशांक (Good Governance Index) नुसार राज्यांचा त्यांच्या क्रमांकानुसार उतरता क्रम ओळखा.
 १) तमिळनाडू, महाराष्ट्र, कर्नाटक
 २) महाराष्ट्र, कर्नाटक, तमिळनाडू
 ३) मध्य प्रदेश, तमिळनाडू, महाराष्ट्र
 ४) तमिळनाडू, मध्य प्रदेश, कर्नाटक
३६. अनिरुद्ध जगन्नाथ यांच्याबाबत खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा
 अ) ते मॉरिशसचे अध्यक्ष तसेच पंतप्रधान राहिले होते
 ब) त्यांना २०२० सालच्या पद्मभूषण पुरस्काराने सनमानित करण्यात आले
 क) त्यांना रॉकी असे संबोधण्यात येई
 ड) मॉरिशसच्या राष्ट्राध्यक्षपदी सर्वाधिक काळ राहण्याचा त्यांचा विक्रम आहे
 १) फक्त अ अचूक २) फक्त अ, ब अचूक ३) वरील सर्व चूक ४) वरील सर्व बरोबर
३७. योग्य जोड्या लावा.
 (पुस्तके) (लेखक)
 १) The Third Pillar – How markets and the state Leave the Community Behind अ) अजय गुडावर्धी
 २) Gendering Caste – Through a feminist Lens ब) एस. इरफान हबीब
 ३) Inquilab – Bhagat Singh on Religion & Revolution क) रघुराम राजन
 ४) India After Modi : populism & the Right ड) उमा चक्रवर्ती
 १) क ड ब अ
 २) क ड अ ब
 ३) ड क ब अ
 ४) ब ड क अ
३८. भीम युपीआय (BHIM-UPI) वापरणारा भारताचा पहिला शेजारी देश कोण ?
 १) मालदीव २) भूतान ३) नेपाळ ४) सिंगापूर
३९. खालीलपैकी अयोग्य जोडी निवडा.
 १) सेव्हिंग कॅपिटॅलिझम : फॉर द मेनी, नॉट द फ्यू – रॉबर्ट राईश
 २) द पॅचवर्क फॅमिली – मुक्ता साठे
 ३) गुड इकॉनॉमिक्स फॉर हार्ड टाईम्स – अभिजित बॅनर्जी
 ४) आर. एन. काव – जेंटलमन स्पायमास्टर – उमा चक्रवर्ती
४०. कमला हॅरिस यांच्याबाबत खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा ?
 अ) त्या अमेरिकेच्या ४९ व्या उपराष्ट्राध्यक्ष ठरल्या आहेत
 ब) त्या अमेरिकेच्या उपराष्ट्राध्यक्ष बनणाऱ्या पहिल्या महिला, पहिल्या आफ्रिकन अमेरिकन आणि पहिल्या आशियाई वंशाच्या व्यक्ती आहेत
 क) त्यांनी हार्वर्ड विद्यापीठातून शिक्षण घेतले आहे
 ड) त्यांचे वडील तामिळनाडूतून अमेरिकेत स्थायिक झाले होते
 १) फक्त अ चूक २) फक्त ब अचूक ३) क, ड चूक ४) वरील सर्व बरोबर
४१. राष्ट्रीय मागासवर्ग आयोगाच्या अध्यक्षपदी खालीलपैकी कोणाची नेमणूक करण्यात आली आहे ?
 १) भगवान लाल साहणी २) कौशलेन्द्र सिंह पटेल
 ३) सुधा यादव ४) आचार्य तलोजू
४२. भारताने अलीकडेच अफगाणिस्तानातील कोणत्या नदीवर 'शाहटूट धरण' बांधण्याचे जाहीर केले होते ?
 १) काबुल नदी २) हरी नदी ३) मैदाना नदी ४) यापैकी नाही

४३. सिंधू जल कराराबाबत योग्य पर्याय निवडा

अ) १९६१ साली हा करार झाला होता

ब) हा करार करण्यास संयुक्त राष्ट्रांच्या सुरक्षा परिषदेने (UNSC) मध्यस्थाची भूमिका बजावली होती

क) या करारानुसार सिंधू नदी प्रणालीतील पश्चिमेकडील नद्यांच्या पाण्यावरील संपूर्ण हक्क पाकिस्तान तर पूर्वेकडील नद्यांच्या पाण्यातील संपूर्ण हक्क भारताला देण्यात आले आहेत.

१) फक्त अ चूक

२) फक्त क चूक

३) वरील सर्व अचूक

४) वरील सर्व चूक

४४. अलीकडे New Development Bank मध्ये नव्या सदस्यांचा समावेश करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे ते देश कोणते ?

अ) बांगलादेश

ब) उरुग्वे

क) संयुक्त अरब अमिराती

ड) दक्षिण आफ्रिका

इ) अर्जेन्टिना

ई) मेक्सिको

१) अ, ब, क

२) अ, ब, इ, ई

३) अ, ब, क, इ, ई

४) वरीलपैकी सर्व

४५. अलीकडे नियुक्ती झालेल्या एनोझी ओकोन्जो-इवेआला यांच्याबाबत अयोग्य विधाने दर्शवणारा पर्याय निवडा ?

अ) त्या WTO च्या महासचिव (Director General) बनणाऱ्या पहिल्या महिला, पहिल्या आफ्रिकन व पहिल्या अमेरिकन व्यक्ती ठरल्या आहेत.

ब) त्या नायजेरियन अमेरिकन नागरिक आहेत

क) अफगाणिस्तान हा WHO चा सदस्य देश आहे

१) फक्त अ आणि क

२) फक्त ब आणि क

३) फक्त क

४) एकही नाही

४६. गोदावरी, भीमा, कृष्णा आणि तापी नदी खोऱ्यात सर्वात उत्तम प्रकारची कापसाची काळी मृदा आढळते:

अ) या मृदेला टिटॅनिफेरस मॅग्नेटाइट या घटकद्रव्यांमुळे काळा रंग प्राप्त झाला आहे.

ब) बेसॉल्ट खडकाचा अपक्षय होवून या मृदेची निर्मिती होते.

क) या मृदेत पाणि धरून ठेवण्याची क्षमता अधिक असल्याने ही अत्यंत सूपीक आहे.

ड) या मृदेत लोह, चुनखडी, पोटॅश, अॅल्युमिनियम, कॉल्शियम आढळते.

वरिलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत.

१) अ आणि ड फक्त

२) ब आणि क फक्त

३) अ, ब आणि ड फक्त

४) अ, ब, क आणि ड

४७. घनकचरा व्यवस्थापनाच्या 'वेंगुर्ला पॅटर्न' बाबतच्या विधानांचा विचार करा.

अ) तो वेंगुर्ला नगरपालिका राबवत असलेल्या 'पथदर्श प्रकल्प' आहे.

ब) संयुक्त राष्ट्रांच्या विकास कार्यक्रम (UNDP) संस्थेकडून त्यांची प्रशंसा झाली आहे.

क) ओला, सुका, प्लॅस्टिक व काच, धातुकचरा अशा घनकचराच्या चार प्रकारच्या विभागणिवर तो आधारित आहे.

ड) प्लॅस्टिक कचराच्या संकलनाची वेळ सकाळी ६ ते रात्री १० आहे.

वरिलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहेत?

१) केवळ अ

२) केवळ ब आणि क

३) केवळ अ, आणि ड

४) वरील सर्व

४८. महाराष्ट्रातील खालील सागरी किल्ले दक्षिणेकडून उत्तरेकडे क्रमाने लावा.

१) विजयदुर्ग, जंजिरा, सिंधुदुर्ग

२) जंजिरा, सिंधुदुर्ग, विजयदुर्ग

३) सिंधुदुर्ग, विजयदुर्ग, जंजिरा

४) सिंधुदुर्ग, जंजिरा, विजयदुर्ग

४९. संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेच्या ७६ व्या सत्राच्या अध्यक्षपदी अब्दुल्ला शाहीद यांची निवड झाली ते कोणत्या देशाचे परराष्ट्रमंत्री आहेत ?

१) मालदीव

२) सौदी अरेबिया

३) पाकिस्तान

४) इंडोनेशिया

५०. योग्य जोड्या लावा.

धरण (जलाशयाचे नाव)

नदीचे नाव

अ) येलदरी

I. वारणा

ब) धोम

II. दक्षिण पूर्णा

क) चांदोली

III. कृष्णा

ड) मोडक सागर

IV. वैतरणा

१) अ- II, ब - III, क - IV, ड - I

२) अ- I, ब - II, क - IV, ड - III

३) अ- II, ब - III, क - I, ड - IV

४) अ- I, ब - II, क - III, ड - IV

५१. खालील विधाने विचारात घ्या?

अ) नंदादेवी शिखराची उंची ७८१७ मी. आहे. ब) हिमालयातील जाजीला खिंडीतून श्रीनगर ते लेह मार्ग जातो.

क) बद्रिनाथ शिखराची उंची गंगोत्री शिखरापेक्षा कमी आहे.

१) फक्त विधान ब बरोबर

२) फक्त विधान क बरोबर

३) विधान अ आणि ब बरोबर

४) विधाने अ, ब आणि क बरोबर आहेत

५२. योग्य जोडया लावा.

राष्ट्रीय उद्याने		जिल्हा
अ) चांदोली	I.	गोंदीया
ब) गुगामल	II.	सांगली
क) पं. जवाहरलाल नेहरू	III.	अमरावती
ड) नवेगाव बांध	IV.	नागपूर
१) अ- IV, ब - III, क - I, ड - II		
२) अ- III, ब - II, क - IV, ड - I		
३) अ- II, ब - III, क - IV, ड - I		
४) अ- I, ब - II, क - III, ड - IV		

५३. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- १) अमरावती जिल्हयाच्या ईशान्य भागात धारणी व चिखलदरा तालुके आहेत.
- २) जीवनगड डोंगरात मेळघाट हा दाट जंगलाचा विभाग आहे.
- ३) जीवनगड डोंगराच्या उत्तरेकडे गावीलगड डोंगर आहे.
- ४) धुळे जिल्हयाच्या शिरपूर तालुक्यातील बाबकुवर डोंगरांची उंची ५०३ मी. आहे.

५४. खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ) महाराष्ट्रामध्ये लघू पाटबंधारे योजनांतर्गत पूर्ण प्रकल्प झालेल्यांपैकी सर्वात जास्त जलसिंचनाचे क्षेत्र धुळे-नंदूरबार जिल्हयात असून, त्या खालोखाल चंद्रपूर, सोलापूर, सांगली व पूणे जिल्हयाचा क्रमांक आहे.
 - ब) महाराष्ट्रातील प्रशासकीय विभागांमधील जलाशयाची संख्या ही पुणे विभागामध्ये सर्वात जास्त असून त्या खालोखाल औरंगाबाद विभागाचा क्रमांक लागतो. तसेच कोकण विभागामध्ये जलाशयांची संख्या सर्वात कमी आहे.
- १) अ आणि, ब बरोबर २) अ बरोबर, ब चुक ३) अ चुक, ब बरोबर ४) ब आणि अ चुक

५५. पृथ्वीच्या अंतर्गत भागात वेगवेगळे गुणधर्म असलेले तीन विभाग ओळखले गेले. उदा. कवच, प्रावरण व गाभा.

- अ) सीयाल व सीमा यांच्यामधील घनतेचे बदल होणाऱ्या क्षेत्रास कॉनरॅड विलगता म्हणून ओळखले जाते.
 - ब) भूकंप लहरीच्या गतीमध्ये अचानक बदल होणाऱ्या क्षेत्रास मोहो विलगता म्हणून ओळखले जाते.
 - क) प्रावरण गाभा समरेशा ही गुटेनबर्ग विलगतेने ठरविली जाते.
- वरील विधानांपैकी कोणते विधान/विधाने सत्य आहेत?

- १) फक्त अ २) फक्त ब आणि क ३) फक्त अ आणि क ४) अ, ब आणि क

५६. हिमालयास दक्षिणेकडे वक्राकार प्राप्त झाला आहे. कारण :

- १) भारतीय व्दिपकल्प उत्तरेकडे सरकत असतांना दोन्ही बाजूने (पश्चिम व पूर्व) ते जास्तीत जास्त उत्तरेकडे ढकलले गेले.
- २) भारतीय व्दिपकल्प उत्तरेकडे सरकत असतांना मध्यभागी ते जास्तीत जास्त उत्तरेकडे ढकलले गेले आहे.
- ३) युरेशिया दक्षिणेकडे सरकत असतांना हिमालयाच्या/चे दोन्ही (पश्चिम व पूर्व भाग) बाजू जास्तीत जास्त दक्षिणेकडे ढकलले आहे.
- ४) टेथिस समूद्राचा वक्राकार (वळण) दक्षिणेकडे होता.

५७. खालीलपैकी कोणती आदिवासी जमात महाराष्ट्रात "आदिम जमात" या संज्ञेत अंतर्भूत नाही?

- अ) महाराष्ट्र सुजल निर्मल अभियानांतर्गत सुरू केलेली आहे.
- ब) अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटूंबांना वैयक्तीक घरगुती नळ जोड व स्वच्छता गृहासाठी ही सुरू केली गेलेली योजना आहे.
- क) या योजनेंतर्गत ७५% अनुदान राज्यसरकार देते तर उर्वरित २५% रक्कम संबंधित लाभ धारक अथवा नागरी स्थानिक संस्थेने खर्च करावी लागते.

वरीलपैकी कोणती/कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत?

- १) फक्त अ बरोबर २) फक्त अ आणि ब बरोबर
३) फक्त ब आणि क बरोबर ४) अ, ब आणि क बरोबर

५८. पर्यावरणात राखचे (Fly-ash) प्रदूषण कशामुळे होते?

- १) ऑईल रिफायनरी २) थर्मल पॉवर प्लॅंट ३) सीड प्रोसेसिंग प्लॅंट ४) स्ट्रिप मायनिंग

५९. भारतातील पहिले वन्य जीवसंबंधी स्कायवॉक कोणत्या ठिकाणी येत आहे?

- १) रंगनथितु बर्ड सैन्च्युरी, कर्नाटक २) कॉरबेट नॅशनल पार्क, उत्तराखंड
३) काजीरंगा वाईल्ड लाईफ सैन्च्युरी, आसाम ४) मेनम वाईल्ड लाईफ सैन्च्युरी, सिक्किम

६०. पुणे येथिल आयुका या संस्थेमध्ये कोणत्या विषयांवर संशोधन केले जाते?

- अ) अँस्ट्रोनॉमी ब) अँस्ट्रॉलॉजी ३) अँस्ट्रोफिजिक्स
१) अ आणि ब २) ब आणि क ३) अ आणि क ४) अ, ब आणि क

६१. योग्य जोडया लावा.

टेकडया	जिल्हा
अ) गलनी	I. गोंदीया
ब) दरेकसा	II. नागपूर
क) चिरोली	III. धुळे
ड) गरमसूर	IV. गडचिरोली
- १) अ- I, ब - III, क - II, ड - IV
२) अ- III, ब - I, क - IV, ड - II
३) अ- II, ब - IV, क - III, ड - I
४) अ- IV, ब - II, क - I, ड - III

६२. सिमेंटची निर्मिती ही खालीलपैकी कुठल्या घटकांपासून झाली आहे?

- १) $\text{CaO-SiO}_2\text{-Al}_2\text{O}_3$ २) $\text{CaO-Al}_2\text{O}_3\text{-MgO}$
३) $\text{SiO}_2\text{-Al}_2\text{O}_3\text{-AlCl}_3$ ४) $\text{CaO-SiO}_2\text{-AlCl}_3$

६३. खालील वाक्ये लक्षात घ्या.

- अ) कणाची वेधनशक्ती (सामर्थ्य) ही त्याच्या वस्तुमानाच्या व्यस्त प्रमाणात असते.
ब) अल्फा कणांची वेधनशक्ती (सामर्थ्य) ही बीटा कणांच्या वेधनशक्ती (सामर्थ्य) पेक्षा कमी आहे.
खालीलपैकी कोणते विधान वरील वाक्यांची परिस्थिती योग्यरित्या दाखविते?
१) दोन्ही वाक्ये बरोबर आहेत आणि पहिले वाक्य दुसऱ्या वाक्यांचे स्पष्टिकरण आहे.
२) दोन्ही वाक्ये बरोबर आहेत आणि दुसरी वाक्ये पहिल्या वाक्याचे स्पष्टिकरण आहे.
३) पहिले वाक्य बरोबर व दुसरे वाक्य चूक आहे.
४) दुसरे वाक्य बरोबर व पहिले वाक्य चूक आहे.

६४. डायक्लोराडाफेनिल ट्रायक्लोरो इथेन (डीडीटी) सर्वप्रथम क्लोरिनेटेड ऑर्गॅनिक कीटकनाशक असून परीणामकारक कीड नष्ट करणाऱ्या त्याच्या गुणांकरता पॉल म्युलर यांना मेडीसीन व फिजिऑलॉजीचे १९४८ चे नोबेल पारीतोषिक प्रदान करण्यात आले.

- अ) डीडीटी मलेरिया पसरविणाऱ्या मच्छरांविरूद्ध परीणामकारक आहे.
ब) डीडीटी टायफस वाहतूक करणाऱ्या उवांविरूद्ध (lice) परीणामकारक आहे.
क) डीडीटी पाण्यातील माशांकरीता अत्यंत विषारी आहे.
ड) प्राणिजन डीडीटीच सहज चयापचन प्रक्रिया (पृथक्करण) करू शकत नाहीत.
वरिल कोणती विधाने खरी आहेत?
१) अ व क २) अ व ड ३) अ, ब, ड ४) अ, ब, क, ड

६५. खालीलपैकी कोणते विधान सत्य नाही?

- १) कार्बनडाय ऑक्साइड लेसरचा (CO_2 LASER) उपयोग स्टेलेनेस स्टीलचे तुकडे करण्यासाठी करू शकते.
२) मॅग्नेटिक रेझोनन्स इमेजिंग (MRI) तंत्रज्ञानाचा उपयोग मेंदूच्या तंतोतंत प्रतिमा काढण्यासाठी केली जाते आणि त्यामध्ये उत्सर्जन क्रिया वापरली जात नाही.
३) शत्रुची क्षेपणास्त्रे शोधण्याकरीता रडार यंत्रणा उपयोगात आणली जाते.
४) सोनार तंत्रज्ञानाचा उपयोग चांदिच्या दागिन्यावर सोन्याचा मुलामा देण्यासाठी केला जातो.

६६. खालील कोणते विधान चुकीचे आहे?

- अ) प्रत्येक जीवित प्राणी कार्बन मधुन 'C-१४' घेतो.
ब) प्रत्येक जीवात एकाच प्रमाणात 'C-१४' असतो.
क) मृत्यूनंतर जीव एकाच प्रमाणात कार्बन फेकतो.
ड) अर्धा 'C-१४' मृत्यू नंतर ५५६८ वर्षांनी नाहीसा होतो ज्यास 'हाफ लाईफ ऑफ C-१४' (सी-१४ चे अर्धे आयुष्य) संबोधितात.
इ) ही पध्दत पुरातत्त्वशास्त्रात कालक्रमवारी ठरविण्यास वापरतात.
फ) ही पध्दत एफ. डब्ल्यू. लिबी यांनी शोधून काढली
ग) त्यांना याकरता पदार्थ विज्ञानातील नोबेल पारीतोषीक मिळाले.
१) फक्त क, ड, इ २) फक्त फ ३) फक्त ग ४) कोणतेही नाही.

६७. लेप्टोस्पायरोसिस या रोगाचा प्रादूर्भाव

- अ) दूषित हवेतून श्वासावाटे जाणाऱ्या विषाणूमुळे होतो.
ब) सस्तन प्राण्यांच्या सुत्रातून जाणाऱ्या जिवाणूमुळे होतो.
क) एका प्रकारचे डास चावल्यामुळे त्यातून शरीरात शिरणाऱ्या परोपजीवी जिवाणूमुळे होतो.
ड) पिसंवांमुळे होतो.
इ) रसायनमिश्रित पाणि प्यायल्यामुळे होतो.

फ) दूषित पाणी, चिखल यांचा पायाच्या भेगा, उघडया जखमा, नाक डोळे किंवा तोंड यांच्याशी संपर्क आला तर होतो.

- १) ब आणि फ २) फक्त अ ३) क आणि ड ४) फक्त इ

६८. खालील वाक्यांपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे?

- १) डायइथिल इथर हे सामान्य बधिकरणासाठी वापरतात.
२) इथिल अल्कोहोल हे सर्व प्रकारच्या दारू पदार्थांमध्ये असते.
३) मिथिल अल्कोहोल हे साखर आंबविण्याच्या प्रक्रियेपासून तयार करतात.
४) इथिलीन ग्लायकॉल हे साधारणपणे ऑटोमोबाईल इंजिनमध्ये अँटीफ्रीज म्हणून वापरतात.

६९. योग्य जोडया लावा.

अ) थॅलियम-२०१	I. संधिवात उपचार
ब) आर्सेनिक-७४	II. शरीरातील गाठिंचा शोध
क) कोबाल्ट-६०	III. हृदयातील रक्तप्रवाहाचा मार्ग
ड) होल्मिसम-१६६	IV. कॅन्सरवर उपचार

- १) अ- III, ब - IV, क - II, ड - I
२) अ- III, ब - II, क - IV, ड - I
३) अ- I, ब - IV, क - II, ड - III
४) अ- I, ब - II, क - IV, ड - III

७०. सी. एन. जी. चा वाहन इंधन म्हणून वापर करण्यासाठी नैसर्गिक वायु वातावरणीय दाबापेक्षा पटीने अधिक दाबावर सिलेंडरमध्ये साठवून ठेवले जाते.

- १) ६० - ८० २) १०० - १२० ३) १६० - २०० ४) ३०० - ३५०

७१. खालीलपैकी खगोलशास्त्रीय वस्तुंचा त्यांच्या आकारमाना प्रमाणे योग्य चाढता क्रम कोणता?

- १) सुर्य, सुर्यमाला, पृथ्वी, विश्व, आकाशगंगा २) विश्व, आकाशगंगा, सुर्यमाला, पृथ्वी, सुर्य
३) सुर्यमाला, पृथ्वी, सुर्य, विश्व, आकाशगंगा ४) वरील एकही नाही

७२. अल्ट्रा व्हॉयलेट किरणे कोणत्या उपकरणामधून मिळततात?

- १) रेड फिल्टर २) १००० वॉट टंगस्टन फिलामेन्ट लॅम्प
३) व्हॅक्युम ट्यूब ज्यामध्ये कॅथोड असतात. ४) क्वार्ट्ज मरक्युरी वेपर लॅम्प

७३. पवन उर्जा कार्यक्रमासंबंधी महाराष्ट्र राज्याने खालीलपैकी कोणते क्षेत्र निश्चित केले आहे?

- अ) बाराव्या योजनेचे लक्ष ब) वन विभागाची समंती मिळविण्यातील अडचणी
क) प्रशुल्क नियंत्रण कालावधी आणि चालू वर्षात पवन उर्जा धोरणाचा शेवट
ड) जुन्या स्थळाचे पुनःऊर्जा निर्मितीसाठी सर्वेक्षण करणे.

- १) अ आणि ब २) अ, ब, क ३) ब, क, ड ४) वरील सर्व

७४. DNA चा रेणू हा पुढीलपैकी कोणत्या रसायनांच्या संचाच्या लांबलचक शृंखलांनी बनलेला असतो?

- १) नत्रयुक्त आम्लारी, साखर, फॉस्फेट, ग्लुकोज २) रायबोज शर्करा, फॉस्फेट, नत्रयुक्त आम्लारी
३) पेंटोज, फॉस्फेट, नत्रयुक्त आम्लारी ४) नत्रयुक्त आम्लारी, पेंटोज, फॉस्फेरिक ऑसिड, फॉस्फरस

७५. जिप्सम ब्लॉकद्वारे जमिनीतील पाणी कोणत्या कोणत्या युनिटमध्ये मोजले जाते?

- १) व्होल्ट २) सेल्सअस ३) ओहम ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

७६. मूलद्रव्याची समस्थानिके म्हणजे :

- १) अणुक्रमांक सारखा परंतु अनुवस्तुमानांक भिन्न २) अणुवस्तुमानांक सारखा परंतु अणुक्रमांक भिन्न
३) अणुक्रमांक सारखा व अणुवस्तुमानांक सारखा ४) वरीलपैकी एकही नाही.

७७. योग्य जोडया लावा. (घटनात्मक उपाययोजना)

अ) अधिकारपृच्छा	I. बेकायदा अटकेस बंदी
ब) प्रतिषेध/बंदीहुकूम	II. कनिष्ठ न्यायालयातील प्रकरण वरिष्ठ न्यायालयात
क) उत्प्रेक्षण/प्राकर्षण	III. न्यायालयाकडून विचारणा
ड) बंदीप्रत्यक्षीकरण	IV. कनिष्ठ न्यायालयावर वरिष्ठ न्यायालयाची बंदी

- १) अ- I, ब - II, क - III, ड - IV
२) अ- II, ब - I, क - IV, ड - III
३) अ- III, ब - IV, क - II, ड - I
४) अ- III, ब - IV, क - I, ड - I

७८. Global Partnership on Artificial Intelligence (GPAI) या भागीदारीचा भारत संस्थापक सदस्य असून या भागीदारीचे सचिवालय खालीलपैकी कोठे आहे ?

- १) जिनिव्हा २) पॅरिस ३) नवी दिल्ली ४) वरीलपैकी नाही

७९. "आशियाई जगातील सर्वात मोठी गुप्तवार्ता संघटना असणाऱ्या Five Eyes Alliance (FVEY) मध्ये समाविष्ट नसणारा देश ओळखा ?

- १) ऑस्ट्रेलिया २) न्यूझीलंड ३) कॅनडा ४) भारत

८०. भारतीय संघराज्याचे पुढीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य नाही?

- १) संघराज्याचे स्वरूप राज्यांचा संघ असे आहे.
२) एकेरी नागरीकत्व सर्व नागरीकांना बहाल केले आहे.
३) पंतप्रधान हेच खऱ्या अर्थाने संघराज्यांची धुरा वाहतात.
४) राष्ट्रीय आणिबाणित संघराज्यांचे एकात्म स्वरूप निर्माण होते.

८१. राष्ट्रपतींना घटनेने प्रदान केलेले कायदेविषयक अधिकार म्हणजे.....

- १) कायदा करण्याचा राष्ट्रपतींना असलेला अधिकार
२) कायदेमंडळाने केलेला कायदा रद्द करण्याचा अधिकार
३) अस्तित्वात असलेल्या कायद्याचे पुर्ननिरीक्षण करण्याचा अधिकार
४) कायदेमंडळाबाबत घटनेने दिलेले अधिकार.

८२. कालेश्वरम उपसा सिंचन प्रकल्पाविषयी खालील विधाने अभ्यासा.

- अ) हा जगातील सर्वात मोठा उपसा सिंचन प्रकल्प आहे
ब) हा प्रकल्प कृष्णा नदीवर उभारण्यात आलेला आहे
क) या प्रकल्पामुळे तेलंगणातील ७०% लोकांना पिण्याचे पाणी पुरविले जाणार आहे
ड) तेलंगणा राज्यबरोबर महाराष्ट्र कर्नाटक या दोन राज्यांना देखील या प्रकल्पाचा फायदा होणार आहे.
पर्यायी उत्तरे

- १) अ, क चूक २) ब, ड चूक ३) अ, ब, ड चूक ४) ब, क, ड चूक

८३. योग्य जोड्या लावा.

(पुस्तके)

(लेखक)

- १) Corruption Quit India
२) And Then One Day
३) Citizen and Society
४) The Essential Ambedkar

- अ) डॉ. भालचंद्र मुणगेकर
ब) हमीद अन्सारी
क) किरण बेदी
ड) नरिरुद्दीन शहा

- १) क ड ब अ
२) क अ ड ब
३) अ ब क ड
४) अ ब ड क

८४. 'वृत्तपत्रे स्वातंत्र्य' याविषयी खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे?

- १) संविधानाच्या अनुच्छेद १८(१) (अ) मध्ये तरतूद आहे.
२) सर्वोच्च न्यायालयात न्यायनिवाड्याच्या आधारे त्याचा समावेश अनुच्छेद १९(१)(अ) मध्ये केलेला आहे.
३) अनुच्छेद ३६१ (अ) प्रामुखे हा घटनात्मक अधिकार आहे.
४) कायद्याचे राज्य या संकल्पनेतून त्याची निर्मिती झाली.

८५. तिसऱ्या पंचवार्षिक योजनेच्या काळात आयात व निर्यातीतील तूट मोठ्या प्रमाणावर वाढत गेली. कारण

- अ) रूपया डॉलरच्या तुलनेत वधारणे.
ब) आंतरराष्ट्रीय चलनाबरोबर रूपयाची मुक्त तरलता.
क) इतर चलनाप्रमाणे भारतीय रूपयाची वर्तणूक.
ड) देशात व देशाबाहेर कोठेही आंतरराष्ट्रीय चलनाबरोबर रूपयाचा थेट विनिमय.

- १) फक्त अ आणि क २) फक्त अ आणि ड ३) फक्त ब ४) फक्त ब आणि ड

८६. पुढीलपैकी चुकीचा पर्याय निवडा.

- १) कलम ७४ नुसार भारताच्या महान्यायवादीबद्दल विविध तरतूदी केल्या आहेत.
२) महान्यायवादी या पदावर राष्ट्रपती त्याच व्यक्तीची नियुक्ती करतील जो व्यक्ती सर्वोच्च न्यायालयात न्यायाधिश म्हणून नियुक्ती होऊ शकेल.
३) महान्यायवादी भारतातील सर्व न्यायालयात सुनावणीसाठी हजर राहू शकतो.
४) एकही पर्याय चुकीचा नाही.

८७. पुढीलपैकी योग्य माहिती ओळखा.

अ) बलवंतराव मेहता समितीच्या शिफारशी महाराष्ट्रात कश्या अमलात आणव्यात यासाठी वसंतराव नाईक समिती नेमण्यात आली.

ब) जून १९६० रोजी नाईक समितीची नेमणूक करण्यात आली.

क) नाईक समितीने पंचायतराज संस्थांच्या स्थापनाबाबत २२६ शिफारशिचा अहवाल सादर केला.

ड) नाईक समितीच्या शिफारशी नुसार ग्रामपंचायती याच लोकशाहीचा मूळ मानून ग्रामपंचायतीला केंद्रीत करून महाराष्ट्रात त्रिस्तरीय पंचायतराज स्थापन झाले.

इ) १ मे १९६१ रोजी महाराष्ट्रात पंचायतराजची अंमलबजावणी झाली.

१) अ, ब, इ २) अ, ब, क ३) अ, ब, क, ड ४) वरील सर्व

८८. सभागृहात विधानसभा अध्यक्षांना

१) मतदानाचा हक्क नाही

२) विधानसभेच्या इतर सदस्यांप्रमाणे मतदान करू शकतात.

३) दोन वेळा मतदान करता येते. सर्वसाधारण मतदानाच्या वेळी व समसमान मते पडतात त्या वेळी

४) फक्त समसमान मते पडतात तेव्हा मतदान करता येते.

८९. केंद्रीय आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयाच्या नवीन आदेशानुसार औषधांची लेबल्स ही इंग्रजी भाषेसोबत प्रादेशिक असणे बंधनकारक आहे. ही शिफारस खालीलपैकी कोणत्या समितीने केली ?

१) डॉ. पी. मल्होत्रा

२) डॉ. आर. एन. टंडन

३) डॉ. आर. गोस्वामी

४) डॉ. पी. के. रजत

९०. पुढील विधाने विचारात घ्या.

अ) अग्रणी बँक योजना १९६९ मध्ये सुरू करण्यात आली.

ब) तीची अंमलबजावणी देशाच्या तत्कालीन ३३८ जिल्ह्यांमध्ये सुरू करण्यात आली.

क) यामध्ये एक जिल्हा एक बँकेला दत्तक म्हणून देण्यात आला.

वरीलपैकी योग्य विधाने कोणती ?

१) अ व क

२) ब व क

३) अ व ब

४) अ, ब, क

९१. भारतातील दुसऱ्या क्रमांकाची दूरसंचार कंपनी असलेल्या भारती एअरटेलने भारतीय वाणिज्य आणि उद्योग फेडरेशन लेडीज संघटनेच्या (FLO) सहयोगाने महिला सुरक्षिततेसाठी कोणते अॅप विकसित केले आहे ?

१) My Circle App

२) Suraksha App

३) १ व २ दोन्ही

४) कोणतेही नाही

९२. मे २०१९ मध्ये मधुकर सु. पाटील यांचे निधन झाले. त्यांच्याविषयी खालील विधानांचा विचार करा.

अ) साहित्य विश्वात ते “बाबा” म्हणून ओळखले जात होते

ब) त्यांच्या “सर्जनप्रेरणा आणि कवित्वशोध” या समिक्षात्मक ग्रंथाला २०१८ सालचा साहित्य अकादमी पुरस्कार प्राप्त झाला होता

क) त्यांच्या प्रेरणेतून “अनुष्ठुभ” हे समिक्षात्मक नियतकालिक सुरू झाले

पर्यायी उत्तरे :

१) अ, ब बरोबर

२) ब, क बरोबर

३) अ, क बरोबर

४) वरील सर्व बरोबर

९३. योग्य जोड्या लावा. (घटनात्मक उपाययोजना)

‘अ’ गट

‘ब’ गट

अ) खुली बेरोजगारी

I. पूर्ण वर्षभरासाठी काम न मिळणे

ब) हंगामी बेरोजगारी

II खालच्या पदावर काम करावे लागणे

क) कमी प्रतिची बेरोजगारी

III. जास्त मजूरपुरवठ्यामुळे आलेली बेरोजगारी

ड) संरचनात्मक बेरोजगारी

IV. बरेच लोक कामाशिवाय राहणे.

१) अ— IV, ब — I, क — II, ड — III

२) अ— III, ब — II, क — IV, ड — I

३) अ— I, ब — II, क — III, ड — IV

४) अ— II, ब — I, क — IV, ड — III

९४. UNCTAD च्या पहिल्या महिला प्रमुख ठरणाऱ्या रिबेका ग्रीनस्पॅन कोणत्या देशाच्या नागरिक आहेत ?

१) निकाराग्वा

२) एल साल्वाडोर

३) कोस्टा रिका

४) नायजेरीया

९५. खालील पर्यायामधील योग्य नसलेली माहिती ओळखा?

- १) बँकांना रिझर्व्ह बँकेकडे विशिष्ट रक्कम रोख स्वरूपात ठेवावी लागते. त्या निधीला रोख राखीव निधी गुणोत्तर (सीआरआर) असे म्हणतात.
- २) अशा रक्कम ठेवणे कायद्याने बंधनकारक आहे.
- ३) रिझर्व्ह बँकेकडे ठेवलेल्या या रक्कमेवर व्याज दिले जात नाही.
- ४) सर्व व्यापारी बँका, क्षेत्रिय ग्रामिण बँका यांना हा सी आर आर अनिवार्य आहे.

९६. खालीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.

डॉलरच्या तुलनेत रूपया घसरण्यास पुढील घटक कारणीभूत आहेत ते खाली नमुद केलेले आहे.

अ) युरोप व अमेरिकेतील आर्थिक घसरणीमूळे निर्यातीला खिळ.

ब) तेलाच्या आयातीमध्ये वाढ

क) सोन्यासारख्या अनुत्पादक वस्तुची आयात.

ड) आर्थिक उदारिकरणाच्या प्रक्रियेचा मंद वेग

१) अ, ब, क, ड

२) अ, ब, क

३) ब, क, ड

४) अ, क, ड

९७. अयोग्य विधाने ओळखा.

१) १९४९ मध्ये रूपयांचे सर्वप्रथम अवमुल्यन झाले.

२) ५ जून १९६६ रोजी दुसऱ्यांना रूपयांचे अवमुल्यन झाले.

३) १९६६ मध्ये ३६% इतके रूपयांचे अवमुल्यन झाले.

४) १९८९ मध्ये तिसऱ्यांदा रूपयांचे अवमुल्यन झाले.

९८. अयोग्य विधाने ओळखा.

१) आंतरराष्ट्रीय वित्तकोष (IMF)ची स्थापना १९४५ मध्ये झाली.

२) भारताच्या रिझर्व्ह बँकेचे गव्हर्नर हे आंतरराष्ट्रीय वित्तकोषाचे पदसिद्ध गव्हर्नर असतात.

३) आंतरराष्ट्रीय वित्तकोष (IMF) ची सदस्यसंख्या १८८ आहे.

४) भारत आंतरराष्ट्रीय वित्तकोष (IMF) चा संस्थापक सदस्य आहे.

९९. अयोग्य पर्याय ओळखा.

अ) सर्वात पहिल्यांदा पाचव्या योजना काळात किमान गरजा कार्यक्रम राबविण्यात आला.

ब) राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार योजना सहाव्या योजना काळात सुरू करण्यात आली.

क) सातवी योजना अॅलन व रूद्र यांच्या प्रतिमानावर आधारित होती.

ड) सातव्या योजना काळात राष्ट्रीय उत्पन्नात ५ पेक्षा जास्त वाढ होण्यास सुरुवात झाली.

१) अ, ब बरोबर

२) ब आणि ड बरोबर

३) फक्त क बरोबर

४) अ, ब, ड बरोबर

१००. योग्य जोड्या लावा.

‘अ’ गट

अ) अंशता परिवर्तनीयता

ब) व्यापार खात्यावरील परिवर्तनीयता

क) चालू खात्यावरील परिवर्तनीयता

ड) पूर्ण परिवर्तनीयता

‘ब’ गट

I फक्त वस्तुंच्या आयातीला व निर्यातीला लावलेल्या

एकिकृतविनिमयदर म्हणजेच BOP दृश्य स्वरूपात व्यवहार

II सर्व खात्यावर परिवर्तनीय असते.

III ६०% परकिय चलन बाजार दराने व उर्वरित अधिकृत दराने परिवर्तनीय करणे.

IV वस्तु व सेवा यांच्या दृश्य असणाऱ्या सर्व व्यवहारात संपूर्ण पारिवर्तनीयता.

१) अ— I, ब — II, क — III, ड — IV

२) अ— III, ब — I, क — IV, ड — II

३) अ— IV, ब — II, क — I, ड — III

४) अ— I, ब — IV, क — III, ड — II